

Conferència del Cercle d'Economia

Repercussions econòmiques del trasllat de runa a l'Alt Urgell:

benefici privat, cost públic?

21/06/2001

Jordi Ausàs

Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya i

regidor de l'Ajuntament de La Seu d'Urgell

Bona nit a tothom. En primer lloc, agrair molt sincerament la invitació del Cercle d'Economia per poder assistir i explicar el plantejament que amb relació al tractament de residus defenso jo mateix i defensa el partit que represento. En bona part del que s'ha dit hi podem estar ben d'acord i voldria dir abans de començar que, efectivament, la feina de la ministra Adellach i del Govern d'Andorra al llarg dels darrers anys s'ha notat, i s'ha notat força. És veritat que la política mediambiental que duu a terme el Govern d'Andorra ha fet superar alguns plantejaments que fins ara ni tan sols es tractaven i, com és obvi, molts d'aquests plantejaments, moltes qüestions, encara estan pendents de resoldre, com passa a les diferents comunitats i als diferents governs dels diferents països.

Trobar una solució a la gestió dels residus és, efectivament, un problema de totes les societats modernes; pensem que, sens dubte, aquest problema s'ha de solucionar dins les pròpies fronteres d'aquests estats sempre que això sigui possible i, quan no sigui possible, cal buscar la col·laboració entre comunitats i estats veïns. Però el tractament d'aquests residus en aquest cas no es pot limitar, pensem, únicament a trobar un lloc on poder enterrar-los, especialment si es tracta d'enterrar-los a una casa veïna, a la comarca veïna en aquest cas, encara que es pagui un bon preu als propietaris dels terrenys en qüestió o bé als ajuntaments o als consistoris afectats. Això seria tancar el debat i el problema en fals. És a dir, no es tracta de pagar una quantitat de diners per poder exportar i poder enterrar, en territori no andorrà en aquest cas, aquests residus i aquesta runa. La veritat és que la situació des d'un any ençà ha canviat molt i molt. La gent d'Andorra, la gent de l'Alt Urgell, recorden i saben que durant molts i molts anys han estat centenars els camions que cada dia travessaven la frontera d'Andorra per abocar tot tipus de residus. De vegades, sota "l'excusa" d'una millora de finques que, aparentment, era una activitat lloable, s'hi amagava el soterrament de tot tipus de residus, i no estem parlant únicament de residus d'obra, ni de la construcció, ni de runa, sinó de tot tipus de residus, i d'això se'n poden posar molts exemples al voltant de la nostra comarca. La veritat és que la situació ha canviat, i aquí la feina de la ministra Adellach s'ha notat molt i molt. Com molt bé ella recordava, el passat vint-i-set de gener de l'any passat es va signar un conveni entre l'Estat espanyol i Andorra, conveni que, tot i que els signants eren Espanya i Andorra bàsicament va ser elaborat entre el Principat d'Andorra i la Generalitat de Catalunya, en aquell moment amb el conseller Puigdollers. Va ser signat el vint-i-set de gener, com deia, i en aquest conveni es declara que el trasllat de residus es farà sempre d'acord amb un reglament, el reglament 299/94 de la CEE, que assegura un seguiment administratiu de tots els camions carregats de residus de manera que es pugui garantir l'origen de la càrrega, el contingut, l'itinerari i la destinació d'aquests camions. També diu aquest acord que el Govern d'Andorra farà la vigilància necessària per assegurar la gestió d'aquests residus, que la gestió dels residus es faci correctament i que es compleixi per tant el reglament citat. A més a més, i això és molt important, aquest conveni preveu l'articulació d'un seguit de mesures de control i de seguiment per a la importació, aquest és el terme exacte, per a la importació, de determinada tipologia de residus atenant, i això és molt important, la impossibilitat del seu tractament i la seva disposició en el territori andorrà, cap a l'Estat espanyol, cap a Catalunya en aquest cas. El conveni ve a dir que tot aquell tipus de residus que Andorra no pot tractar és bo que els passi cap a

Catalunya perquè hi haurà plantes adequades per poder-ho fer. Estem parlant naturalment de les piles, dels pneumàtics, segurament estarem parlant dels olis... Per tant, és lògic i és evident que ha de ser d'aquesta manera. Però en cap cas el conveni parla precisament d'aquest tipus de runa de la construcció, perquè aquesta runa de la construcció segurament és tractable dins d'Andorra mateix. La Ministra ha parlat d'aquests centres de triatge i trobo que és una idea molt interessant; nosaltres ens havíem mantingut sempre molt partidaris que aquests centres de triatge estiguessin ubicats a Andorra ja que gran part de la runa de la construcció, quan passa pels centres de triatge, queda molt i molt reduïda i és recuperable. Per tant, nosaltres pensem que la part, la petita part que no és recuperable, pot ser ubicada segurament en territori andorrà, és una part segurament molt petita sense necessitat d'haver-la de traslladar a territori no andorrà.

Pensem que el tema d'apostar per aquest tipus d'abocadors de residus, forma part d'una política, d'unes directrius, d'una filosofia una mica del passat, que s'allunya del principi de produir menys residus. És a dir, si la solució passa per mirar d'omplir barrancs de la comarca de l'Alt Urgell d'aquest tipus de runa, és una solució que no ens porta enlloc. Després d'omplir-ne un d'aquests barrancs hauríem d'omplir-ne un altre i després simplement un altre, i el que es fa és iniciar una dinàmica de no apostar per la disminució o reducció d'aquests residus. Avui en dia passa diàriament per la frontera andorrana un centenar de camions de residus de la construcció provinents del Principat d'Andorra. Pensem que si la solució fos anar-los a abocar directament a aquests barrancs de la comarca de l'Alt Urgell, no tan sols no aturàriem o reduiríem aquest nombre de trasllats, sinó que els incrementàriem, seria una solució massa fàcil.

Per tant, per descomptat que endavant amb la col·laboració, amb el diàleg i amb l'acord; i tot allò que Andorra no pugui tractar i no pugui solucionar dins de les pròpies fronteres, és bo que hi hagi la col·laboració de la Generalitat de Catalunya per tal de poder-ho fer a Catalunya. El tema, com he dit, del trasllat dels pneumàtics o de les neveres: és evident que Andorra no pot tenir una planta específica per poder tractar les neveres, amb les dimensions que té Andorra i per la quantitat que es podria generar. Per tant, és ben lògic posar-se d'acord entre les administracions per poder-ho fer a Catalunya. Nosaltres pensem que el vuitanta per cent, ben bo, d'aquesta runa provinent de la construcció és tractable, per tant es pot una altra vegada reconduir, reutilitzar per a la mateixa construcció, i la petita part que restaria no seria necessari de traslladar-la a la comarca veïna, ja que aquest tipus d'instal·lació, d'abocador o de soterrament d'aquesta petita part es podria fer en territori andorrà.

El paisatge, l'entorn natural del Principat d'Andorra, és molt semblant en molts aspectes a altres zones del Pirineu, potser del Pallars, de l'Aran o de l'Alt Urgell també. És tan complicat i limita i hipoteca tant les perspectives de futur per al desenvolupament turístic, econòmic, de serveis en general ja sigui del Principat d'Andorra com de la comarca de l'Alt Urgell. En cas que, pel que fa a aquesta petita part, la Generalitat de Catalunya o l'Estat espanyol arribessin a un acord per tal que s'hagués de soterrar en territori espanyol o en territori català, nosaltres pensem que també hi ha altres zones del territori català o en el territori espanyol que segurament no reuneixen aquestes característiques paisatgístiques. De vegades també s'ha comentat en els mitjans de comunicació que és lògic que Espanya aculli les restes dels productes de la construcció atès que Andorra compra el noranta per cent d'aquest tipus de producte de la construcció o de materials de la construcció a Espanya i, per tant, és just que els seus residus retornessin a l'Estat espanyol. En tot cas, el que sí és ben evident és que a la comarca de l'Alt Urgell es deu comprar un percentatge molt reduït d'aquests materials de construcció i, segurament, hauríem d'anar a moltes zones, però possiblement a les rajoles del País valencià, o a les plantes de ciment que, naturalment, no estan ubicades en aquesta comarca.

Per tant, nosaltres pensem que la solució no passa per abocar aquest tipus de residus provinents del Principat d'Andorra a la comarca de l'Alt Urgell, que la solució no són aquests abocadors i per tant aquestes plantes: la solució passa pel triatge i la selecció, i així reutilitzar al màxim la runa, els residus provinents de la construcció. I aquella petita part, aquell percentatge tan petit no reutilitzable, es pogués tractar o es pogués enterrar, millor dit, en territori andorrà; i si no és en territori andorrà, doncs arribar a un acord per tal que es fes en altres zones allunyades d'aquest marc pirinenc en el qual Andorra i l'Alt Urgell estem immersos.

Moltes gràcies.